

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ЗАГАЛЬНОНАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ЗАСНОВАНИЙ У ЖОВТНІ 1928 р.
КИЇВ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор
А.Г. ЗАГОРОДНІЙ

Заступник
головного редактора,
науковий редактор
О.Н. КУБАЛЬСЬКИЙ

Штатний заступник
головного редактора
О.О. МЕЛЕЖИК

В.Л. БОГДАНОВ
А.Ф. БУЛАТ
В.П. ГОРБУЛІН
М.Т. КАРТЕЛЬ
О.В. КИРИЛЕНКО
С.В. КОМІСАРЕНКО
В.Г. КОШЕЧКО
І.В. КРІВЦУН
Е.М. ЛІБАНОВА
В.М. ЛОКТЄВ
С.І. ПИРОЖКОВ
О.М. ПОНОМАРЕНКО
В.Г. РАДЧЕНКО
О.О. РАФАЛЬСЬКИЙ
Г.А. СКРИПНИК
В.А. СМОЛІЙ
О.М. ХІМІЧ
М.Ф. ШУЛЬГА

2
2021

ЗМІСТ

НАУКА І СУСПІЛЬСТВО

Рафальський О.О. Міждисциплінарні перехрес-
тя етнополітології 3

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

Із зали засідань Президії НАН України (5 січня
2021 р.) 12

Із зали засідань Президії НАН України (20 січня
2021 р.) 18

З КАФЕДРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

Гриценко П.Ю. Українська мова як чинник дер-
жавотворення: наукові засади і моделі втілення
(*стенограма наукової доповіді на засіданні Прези-
дії НАН України 20 січня 2021 р.*) 22

Ферштейн В.В. Про відзначення 150-річчя від дня
народження Василя Стефаника (*стенограма на-
укової доповіді на засіданні Президії НАН України
20 січня 2021 р.*) 27

СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ

Чайковський І.А., Прімін М.А., Казмірчук А.П.
Розроблення та впровадження в медичну практи-
ку нових інформаційних технологій і метрик для
аналізу малих змін в електромагнітному полі сер-
ця людини 33

НАУКОМЕТРІЯ І ВИДАВНИЧА СПРАВА

Кремень В.Г. Україна як цивілізаційний суб'єкт:
нова методологія розвитку людини та суспільства
(*рецензія на монографію С.І. Пирожкова, Н.В. Ха-
мітова «Цивілізаційна суб'єктність України: від
потенцій до нового світогляду і буття людини»*) 44

НАУКОВА СПАДЩИНА

Загороднюк І.В. Феномен Феодосія Добржан-
ського: до 100-річчя зачину його наукових дослі-
джень у Києві (1921–1924) 49

Матвеев В.В., Зіньковський А.П. Складний на-
пружений стан матеріалів і елементів конструкцій
та критерії міцності — наукова візитівка академіка
А.О. Лебедева 69

ЛЮДИ НАУКИ

Бакай О.С., Слосаренко Ю.В., Шульга М.Ф.
Шлях до наукових висот (*до 90-річчя академіка
НАН України С.В. Пелетминського*) 77

Скрипнюк О.В. Видатний організатор академіч-
ної правової науки і вищої юридичної освіти в
Україні — наш сучасник (*до 85-річчя академіка
НАН України Ю.С. Шемшученка*) 83

Хранитель найбільшого у світі радіотелескопа
(*інтерв'ю до 70-річчя академіка НАН України
О.О. Коноваленка*) 89